

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน มีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความต้องการทางการศึกษา ลักษณะงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น มีปัญหาที่แปลกใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา เช่น ปัญหาความขัดแย้งในระดับต่างๆ ปัญหาการปกครองบังคับบัญชา รวมทั้งปัญหาความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีภารกิจและความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน นอกจากจะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาและความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ซึ่งหมายถึง การนำนโยบายทั้งหลายไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นแล้ว ผู้บริหารจะต้องพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้า มีความมั่นคง ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพในการทำงาน มีวินัย และความรับผิดชอบต่อสูง เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินการกิจการของโรงเรียนให้เป็นไปโดยราบรื่นและมีผลดี

ผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะที่เป็นผู้บริหารสูงสุดในองค์กรจะต้องให้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา คือ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ในความเป็นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีลักษณะที่สำคัญคือ ทำตนเองเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อผู้เรียน รักอาชีพ ใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้างไกล รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีความรู้เฉพาะ เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมถึงมีการเรียนรู้ถึงการพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่จนบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะใช้ความรู้ และความสามารถของตน เพื่อพัฒนา ชาติบ้านเมืองต่อไป

ด้วยเหตุนี้เอง สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพทางปัญญาของประเทศชาติ จึงต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาองค์ประกอบของสถานศึกษาทุกๆ ด้าน เพื่อให้มีความก้าวหน้า และสอดคล้องกับแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ กรมสามัญศึกษามองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้มีนโยบายกำหนดกลยุทธ์และมาตรการดำเนินการด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถสูง ได้พัฒนาศักยภาพทางการบริหารได้อย่างเต็มความสามารถทุกวิถีทาง เช่น

การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ การฝึกอบรม การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ รวมทั้ง ได้มี โอกาสเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ

จากการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร โดยวิเคราะห์ไว้ว่า ในจังหวัดสมุทรสาครนั้น มีสถานที่ การศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา แต่อ่อนในด้านการพัฒนาคุณภาพทั้งคุณภาพของนักเรียน และคุณภาพของครู ซึ่งจะต้องพัฒนาทางเลือกในการให้บริการทางการศึกษา ให้มีความหลากหลาย ยิ่งขึ้นรวมถึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาสูงขึ้นทั้งด้านวิชาการ อาชีพ และลักษณะนิสัย โดยเฉพาะการเสริมสร้างลักษณะนิสัย ด้านระเบียบวินัย ความสะอาด โดยในกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการพัฒนา ศักยภาพครู การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษา รวมทั้ง การส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ตลอดไปถึงการเสริมสร้างมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพภายในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้ง ด้านข้อมูล สารสนเทศ ที่ทันสมัย ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีการพัฒนาทักษะการบริหาร ทักษะการบริหารที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป คือแนวคิดของ Katz (1955) ที่กล่าวว่า ทักษะที่ จำเป็นในการบริหารงานของผู้บริหาร มี 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) และทักษะความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ซึ่งทักษะการ บริหารทั้ง 3 ด้าน มีผลกระทบต่อการทำงานด้านการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ถ้าผู้บริหารมีและใช้ทักษะการบริหารงานทั้ง 3 ด้าน ได้อย่างสมบูรณ์ ย่อมทำให้การบริหารงาน เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูง

ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหาร ของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลไปใช้เป็น แนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษา ความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร
2. สามารถนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาดตนเองของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการจัดการด้านต่างๆ เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษย (Human Skill) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill)

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารของ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน

โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งสิ้น 11 โรงเรียน